

Övertänjd urinblåsa

- en vårdskada orsakad av bristande rutiner och dålig övervakning

Eva Joelsson-Alm
Intensivvårdssjuksköterska, Med. Dr.



Karolinska
Institutet

SÖRS
SÖRSJUKHUSET

”Jag är inte sjuk,
bara skadad för resten av
livet”

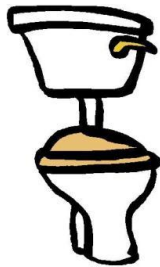
Definitioner

• Urinretention

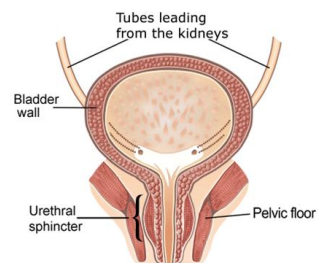
Oförmåga att tömma urinblåsan

• Överfylld blåsa

Blåsvolym > 500 ml

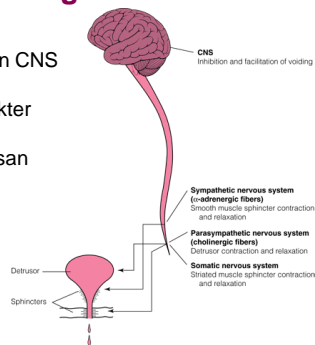


Nedre urinvägarna



Normal blåstömning

1. Viljestyrda signaler från CNS
2. Relaxation av blåssfinkter
3. Kontraktion av urinblåsan



Riskfaktorer för urinretention

- Ålder
- Oro och stress
- Kön
- Läkemedel
- Sängläge
- Operation och anestesi
- Smärta



Urinretention och övertänjning



Underskattat problem (1- 70%)

Kan ge långvariga – ibland livslånga problem

7

Hur började det?

- 2001 – många avvikelserapporter på UVA/Postop om överfylld urinblåsa efter operation
- Vårdutvecklare – ansvarig för kvalitets- och säkerhetsarbete
- Måste förbättra rutinerna, men hur?

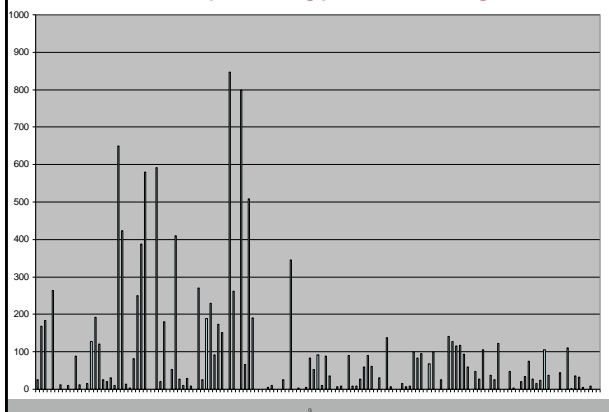
Första studien...



Joelsson-Alm E, Nyman CR, Lindholm C, Ulfvarson J, Svensen C. Perioperative bladder distension: A prospective study. *Scand J Urol Nephrol*. 2009; 43: 55-62.

8

Preop scanning på vårdavdelningen



9

Redan på akuten...

- Studie på SÖS 2010: 24% av akuta ortopedpatienter hade övertänjning
- Hade inte en aning om hur mycket de har i blåsan
- Kände sig inte kissnödiga
- Hade svårt att kissa
- 82 % urinretention → kateterisering
- Smärta



10

Preoperativ scanning

- Minskar risken för övertänjning
- Måste påbörjas så tidigt som möjligt på akuten



Joelsson-Alm E, Ulfvarson J, Nyman CR, Dvänder MB, Svensen C. Preoperative ultrasound monitoring can reduce postoperative bladder distension. *Scand J Urol Nephrol*. 2012; 46(2): 84-90.

11

Efter operation

Postoperativ blåsövertänjning kan ge:

- mer urinvägsbesvär
- sämre hälsorelaterad livskvalitet

upp till tre månader efter en akut ortopedisk operation.



12

Långsiktiga konsekvenser?

- Intervjustudie 2010
- Syfte: utforska patienternas egna upplevelser av en övertänjningsskada
- Vårdskada bedömd av Patientförsäkringen LÖF
- 20 deltagare
- Semi-strukturerade intervjuer, ca 50 min
- Kvalitativ innehållsanalys

13

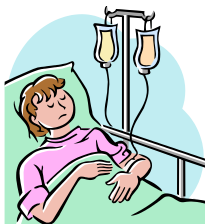
Deltagarna

- 13 kvinnor och sju män
- Ålder vid skadan: 28 år – 78 år (median 54 år)
- Orsak:
 - förlossning - gyn.op - kir.op
 - graviditet - ort.op
 - infektion
- Kvarstående besvär:
 - dagliga tappningar (11 st)
 - KAD (1 st)
 - övriga blästömningsproblem (7 st)
 - inga symtom (1 st)

14

Skadetillfället

- Ingen förstod situationen / konsekvenserna
- Bristande rutiner



15

Vardagsproblem

- Begränsningar av livet
 - tidsödande
 - beroende av engångsmaterial
 - påverkar socialt liv
 - alltid ha koll på toaletter



16

Vardagsproblem

- Lidande
 - smärta
 - urinvägsinfektioner
- Oro för framtiden



17

Att göra en vårdskadeanmälan

Ingen/lite hjälp av vården

Ambivalens inför att anmäla

Stark önskan att förhindra att detta kan drabba andra

Vårt jobb!

18